

izkrivljena, idealizirana ali spuščena na raven naku-povalnega turizma. Zamejska Koroška pa vendarle niso v prvi vrsti šilingi in trgovine, temveč pokrajina, ljudje, njihovi običaji in gospodarjenje, njihova in naša zgodovina ter bogato kulturno snovanje.

Ce se že odpravimo na pot, z učenci prek meje neradi zavijemo, ker je to tujina, ker v današnji ekonomski situaciji mnogi starši daljši izlet težko financirajo, ker nam manjka izkušenj in ker se o zamejstvu od (slovenske) literature v šolskih knjižnicah police ravno ne šibijo. Z leksikoni, zazrtimi v preteklost, in zgodovinskimi knjigami nikakor ne moremo biti zadovoljni, saj nam ne dajejo dovolj natančnega odgovora na to, kakšna je Koroška danes: stvarna, živa, realna in ne zgodovinski, splošen ali čustven pojem.

Delo Nika Rupla nam odstira zaveso nad zamejsko Koroško, za povprečnega Slovence celo preveč natančno. Vedeti pa moramo, da je knjiga namenjena tudi zamejskim Slovencem in v skrajšanih nemških prevodih nemško govorečim sodeželanom. Skratka: knjiga je učbenik o zamejcih, za njih same in za tiste, ki bi jih morali in/ali želeli spoznati.

Razdeljena je na dva dela, »na dve knjigi«. Knjiga v dveh knjigah.

Prva (I) nosi podnaslov: »Priročnik za spoznavanje slovenskega slovstva na Koroškem, njegovih ustvarjalcev in ustvarjalk, zgodovine, kulture in krajev na avstrijskem Koroškem. Nemško v močno skrajšani obliki.« V uvodnem prehodu nas avtor seznanja z glavnim mestom dežele Koroške Celovcem, njegovo zgodovino, kulturnimi buditelji in spomeniki. Temu sledi devet podrobnih skic in opisov poti. Kot z dobrim pomočnikom se učitelju geografije, slovenskega jezika, zgodovine ali umetnostne zgodovine ne bo težko z učenci odpraviti po naslednjih koroških poteh in stranpoteh: Celovec – Krnski grad – Gospa sveta – Vojvodski stol – Visoka Ostrovica – Dješke – Velikovec, Celovec – Vetrinj – Hodiše – Jedvovca – Otok – Vrba – Kostanje – Poreče, Celovec – Radiše – Grabštajn – Medgorje – Tinje – Kamen – Dobrla vas, Beljak – Osoje – Krka – Breže – Št. Vid, Beljak – Marija na Zilji – Bače – Rožek – Loče – Št. Ilj – Bilčovs – Kotmara vas, Brnca – Bistrica na Zilji – Šmohor, Brnca – Št. Jakob – Borovlje, Borovlje – Železna Kapla, Železna Kapla – Globasnica – Pliberk.

Med prilogami je v knjigi precej dokumentov, ki dokazujejo večstoletno prisotnost Slovencev na zamejskem Koroškem. Eden od njih je zemljevid na osnovi ljudskega štetja v letu 1910 z naslovom »Naseljenost Slovencev in narodnostno razmerje na Ko-

roškem«. Med prilogami bomo našli celo natančne naslove (in telefonske številke) današnjih slovenskih institucij.

Druga knjiga (II) z istim naslovom ima podnaslov »Leksikon s pomembnejšimi podatki in dodanimi teksti«. Je dopolnilo prvi in dodatno olajša spoznavanje južnega dela avstrijske dežele Koroške in slovenstva na njem nekoč in danes. Služi lahko šolarjem, pa tudi odraslim pri dopolnjevanju in utrjevanju védenja o koroških Slovencih. Na enciklopedičen način nas po abecednem vrstnem redu seznanja z velikim številom oseb (narodnimi buditelji, pesniki, pisatelji...), kulturnimi institucijami in objekti (galerijami, muzeji, zbirkami, šolami, založbami, časopisi...), ki so in še oblikujejo slovenskost onstran meje, kar podkrepi z obsežno dokumentacijo (fotografijami, dokumenti, pesmimi, odlomki iz proznih del, naslovniciami knjig, časopisov ipd.).

Knjigi z enotnim naslovom bosta med pedagoškimi delavci gotovo vzbudili željo za izletu po zamejski Koroški in bosta postavljeni med tiste knjige na knjižni polici, ki jih pogosteje in radi vzamemo v roke.

GEOGRAFSKE PERIODIČNE PUBLIKACIJE Ida Knez

Branka Gabrenja Müller je v prejšnji številki v prispevku »S.O.S. za geografijo v srednjih strokovnih in poklicnih šolah« med drugim opozorila na pomanjkljivo informiranje geografov. Slovenske geografske periodične publikacije je že predstavila Janja Turk v Geografskem obzorniku 34 (1987), št. 3., str. 42–50, zato sem zbrala le osnovne podatke o publikacijah ter naslove, kjer jih lahko naročite. Na voljo tudi v prodajalni Zemljepisnega muzeja Slovenije, Trg francoske revolucije 7, tel. 312 537.

Geografski obzornik: *izdajatelj:* Zveza geografskih društev Slovenije, *izhajanje:* štiri številke na leto, *naročila:* Miha Pavšek, Geografski inštitut ZRC SAZU, Gosposka 13, tel. 125 60 68 int. 304; vsi člani Ljubljanskega geografskega društva so hkrati naročniki Geografskega obzornika, cena je vključena v letno članarino.

Geografski vestnik: *izdajatelj:* Zveza geografskih društev Slovenije, *izhajanje:* enkrat letno, *naročila:* Tončka Abbad, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo, Aškerčeva 2, tel. 176 93 39.

Dela: *izdajatelj:* Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, *izhajanje:* enkrat

letno, *naročila*: Irena Petroša, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, tel. 176 93 39.

Geografski zbornik (Acta Geographica): *izdajatelj*: Geografski inštitut ZRC SAZU in Razred za naravoslovne vede SAZU, *izhajanje*: enkrat letno, *naročila*: Biblioteka SAZU, Novi trg 3, tel. 125 60 68.

Krasoslovni zbornik (Acta carsologica): *izdajatelj*: Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU in Razred za naravoslovne vede SAZU, *izhajanje*: enkrat letno, *naročila*: Biblioteka SAZU, Novi trg 3, tel. 125 60 68.

Geographica Slovenica: *izdajatelj*: Inštitut za geografijo, *izhajanje*: enkrat letno, *naročila*: Darka Naglič, Inštitut za geografijo, Trg francoske revolucije 7, tel. 213 458.

Geografija v šoli (Zbornik referatov seminarja permenetnega izobraževanja): *izdajatelj*: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport, *izhajanje*: enkrat letno, *naročila*: Založba (Mira Turk Škraba), Poljanska 28, tel. 133 32 66.

PREDAVANJA LJUBLJANSKEGA GEOGRAFSKEGA DRUŠTVA Valentina Brečko

Predavanja Ljubljanskega geografskega društva so vsak tretji torek v mesecu ob 19. uri v predavalnici 233/II na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete. Vstop na predavanja je prost. Obvestila o predavanjih so objavljena v sobotnem Delu in Slovencu ter na teletekstu Televizije Slovenija na strani 360. Predvidena predavanja do konca leta 1995 so:

- 17. oktober 1995: Jug Združenih držav Amerike in Mehika (Renata Mezeg),
- 21. november 1995: Belgija (dr. Matej Gabrovec),
- 19. december 1995: Kras in jame otoka Bohol v osrednjih Filipinih (Jure Vrhovec).

EKSKURZIJE LJUBLJANSKEGA GEOGRAFSKEGA DRUŠTVA Mauro Hrvatin

Na ekskurzije se lahko prijavljate osebno v Zemljepisnem muzeju Slovenije na Trgu francoske revolucije 7 od 9.00 do 19.00, ob sobotah od 9.00 do 13.00 (tel. (061) 213-537), ali pa po pošti na isti naslov. K prijavi obvezno priložite kopijo položnice ali ček. Prijava brez hkratnega plačila ni veljavna.

Vse informacije lahko dobite v Zemljepisnem muzeju. Člani LGD imajo 20 % popusta. Popust ne velja pri plačilih manj kot 7 dni pred odhodom. Udeleženci prejmejo kratak vodnik poti. Če se odjavite vsaj 7 dni pred ekskurzijo, vam vrnemo 90 % vplačanega denarja, pozneje le 50 %. Če se ne odjavite vsaj 24 ur pred začetkom ekskurzije, vplačila ne vračamo. Udeleženci potujejo na lastno odgovornost. Številka žiro računa: 50100-620-133 05 1010115-1620908.

Enodnevna ekskurzija po Trnovskem gozdu (16.9.1995). **Program**: Odhod s Kongresnega trga ob 7.00, nato vožnja skozi Logatec in Črni Vrh do Cola. Ogledu škrapljišča pod Kovkom bo sledil vzpon na razgledni Sinji vrh (1002 m). Po postanku pri turistični kmetiji se bomo odpravili do naravnega okna pri Otlici. Krajša vožnja prek Predmeje nas bo zatem pripeljala do Male Lazne. V bližini si bomo ogledali vhodni del Velike ledene jame v Paradani in mrazišče z vegetacijskim obratom v Smrekovi dragi. Vrnitev v Ljubljano je predvidena skozi Lokve, Čepovan in Vipavsko dolino. **Vodstvo**: dr. Darko Ogrin. **Cena**: 1600 SIT. **Pogoji**: primerena obleka in obutev.

Enodnevna ekskurzija po poti argonavtov (14.10.1995). **Pojasnilo**: argonavti so bili grški mitološki junaki, ki jih je iskanje zlatega runa pripeljalo tudi v naše kraje. **Program**: Odhod s Kongresnega trga ob 7.00, nato kratka vožnja do Vrhlike, kjer se bomo seznanili z manj znanimi izviri Ljubljanice. Na poti do Logatca si bomo spotoma ogledali ostanke rimskega limesa in Rupnikove linije. Prek Logaškega polja nas bo pot vodila do Kalc oziroma do bližnjega Grudnovega brezna. Ob kastelih na Lanišču in rimskih utrdbah Ad Pirum se bomo povzpeli na Streliški vrh (1264 m) in nato sestopili v Vodice. Uradni del ekskurzije bomo zaključili pri kraškem izviru Vipave. **Vodstvo**: mag. Andrej Mihevc. **Cena**: 1600 SIT. **Pogoji**: primerna obleka in obutev.

